

UZASADNIENIE

WYROKU W CAŁOŚCI

Decyzją z 2.09.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. I., jako pracownik Usługi (...), nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od 1.05.2021 r., zarzucając pozorność umowy o pracę, która została zawarta na krótko przed powstaniem niezdolności do pracy z powodu choroby w okresie ciąży celem skorzystania w niedalekiej przyszłości ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciążą i macierzyństwem.

(decyzja w aktach ZUS)

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni, reprezentowana przez radcę prawnego, wnosząc o zmianę kwestionowanej decyzji poprzez stwierdzenie, że odwołująca podlega jako pracownik płatnika składek obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia 1.05.2021 r. oraz o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, negując pozorności umowy o pracę.

(odwołanie k. 3-7)

W odpowiedzi na odwołanie, ZUS wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(odpowiedź na odwołanie k. 36-37)

Na rozprawie z 16.02.2022 r. – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w niniejszej sprawie – pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, zainteresowany płatnik składek przyłączył się do odwołania, a pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od obu stron.

(e-protokół rozprawy z dn.16.02.2022 r.: 00:04:13, 00:05:08, 01:31:42, 01:34:28, 01:35:07)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Płatnik składek – prowadzi własną działalność gospodarczą pod firmą Usługi (...) na podstawie wpisu do (...) od 1.03.2012 r.

(okoliczność niesporna, a nadto wydruk z (...) k. 177)

J. K. jest bratem ojca odwołującej się – M. I..

(okoliczność niesporna, a nadto zeznania płatnika składek e-prot. z 16.02.2021 r.: 00:07:42-00:39:35 w zw. z 01:29:30, zeznania wnioskodawczyni e-prot. z 16.02.2022 r.: 00:42:59-00:59:28 w zw. z 01:28:33)

Od początku prowadzenia działalności gospodarczej, płatnik składek zgłosił do ubezpieczeń społecznych tylko jednego pracownika – R. A. od 1.12.2018 r. na ¼ etatu z wynagrodzeniem odpowiadającym ¼ wynagrodzenia minimalnego za pracę. Płatnik składek zatrudnił R. A. do sprzątania i koszenia trawy.

(okoliczność niesporna, a nadto kartoteka osób – ewidencja k. 47-49, druk (...) P (...) k. 59, zeznania płatnika składek e-prot. z 16.02.2021 r.: 00:07:42-00:39:35 w zw. z 01:29:30)

Pomimo niezdolności do pracy płatnika, płatnik nie zmienił wymiaru czasu pracy tego pracownika, ani też nie wzrosło jego wynagrodzenie.

(okoliczność niesporna)

M. I., urodzona (...), legitymuje się wykształceniem średnim w 2002 r. ukończyła Technikum Ż. i Gospodarstwa (...). Pracowała w sklepie (...) w latach 2002-2004, w sklepie odzieżowym G. w latach 2005-2007, w zakładach produkcyjnych (...) w latach 2012-2013, w zakładzie (...) w latach 2013-2015.

Odwołująca - M. I. była zgłoszona od 1.01.2016 r. do pracowniczych ubezpieczeń społecznych przez innego płatnika składek – Metaloplastyka (...) początkowo na ½ etatu, a od 1.01.2019 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na rzecz którego wykonywała pracę w godzinach od 9.00 do 17.00 na stanowisku ekspedientki za wynagrodzeniem minimalnym. Odwołująca w Metaloplastyce stawiała się do pracy o godz. 8:50. Sprzedawał tam biżuterię. W maju 2021 r. wnioskodawczyni korzystała z urlopu w Metaloplastyce.

(okoliczności niesporne, a nadto akta osobowe wnioskodawczyni z Metaloplastyki (...) k. 45, a w nich: ewidencja czasu pracy, umowa o pracę z 1.01.2016 r., z 31.12.2016 r., z 31.12.2017 r., aneks z 31.12.2018 r., zeznania wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z dn. 16.02.2022 r.: 00:42:59-00:59:28 w zw. z 01:28:33)

Wnioskodawczyni od 8 lat jest mężatką. Ma 12 –letnią córkę, która jest samodzielna. Czasem starszą córką zajmowała się babka macierzysta.

(zeznania wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z dn. 16.02.2022 r.: 00:42:59-00:59:28 w zw. z 01:28:33, zeznania świadka A. I. e-prot. z 16.02.2022 r.: 01:12:50)

Mąż wnioskodawczyni jest pracownikiem ochrony. W maju 2021 r. niekiedy pracował 24 godziny w ZUS, w sędzie 8 godzin. Wnioskodawczyni i jej mąż mieszkają ok. 20 minut marszu od szpitala w B..

(zeznania świadka A. I. e-prot. z 16.02.2022 r.: 01:12:50)

W dn. 30.04.2021 r. płatnik składek i wnioskodawczyni - M. I. zawarli umowę, nazwaną umową o pracę, na czas nieokreślony od 1.05.2021 r., na podstawie której J. K. zaangażował odwołującą się, w pełnym wymiarze czasu, na stanowisku sprzątaczkę za wynagrodzeniem 2800 zł miesięcznie brutto. Strony, jako miejsce wykonywania – pracy-wskazały miejsce według wskazań - pracodawcy, jako datę rozpoczęcia pracy 1.05.2021 r.

(umowa o pracę k. 35 akt ZUS)

Przed zatrudnieniem wnioskodawczyni, w firmie płatnika, nigdy nie istniało stanowisko sprzątaczkę.

(okoliczność niesporna)

Angażując wnioskodawczynię, J. K. wiedział, że **odwołująca się pracuje u innego płatnika – Metaloplastyce (...).**

(zeznania płatnika składek e-prot. z 16.02.2021 r.: 00:07:42-00:39:35 w zw. z 01:29:30)

Wnioskodawczyni posiadała orzeczenie lekarza medycyny pracy z 30.04.2021 r. o braku przeciwwskazań do pracy u płatnika składek na stanowisku sprzątaczkę.

(orzeczenie k. 31 akt ZUS)

Z karty wstępnego szkolenia w zakresie bhp ,wynika, że wnioskodawczyni została u płatnika przeszkolona ogólnie 4.05.2021 r. a stanowiskowo 4-5.05.2021 r.

(karta wstępnego szkolenia bhp k. 45 akt ZUS)

Wynagrodzenie płatnik miał wypłacać wnioskodawczyni w gotówce do rąk własnych.

(wniosek k. 21)

Płatnik składek nie sporządził pisemnego zakresu obowiązków ubezpieczonej na stanowisku sprzątaczk.

(okoliczność niesporna, a nadto akta osobowe)

Do zadań wnioskodawczynie, u płatnika składek, na stanowisku sprzątaczk miało należeć: grabienie trawnika, zbieranie kamieni i zmiatanie całego terenu przed szpitalem oraz przychodnią w B.. Odwołująca w/w miała wykonywać, na rzecz płatnika, codziennie przed rozpoczęciem pracy w Metaloplastyce (...), a następnie po zakończeniu w/w pracy u drugiego płatnika. Wnioskodawczynie nie miała u płatnika stałych godzin aktywności. Jej czas wykonywania czynności był u płatnika - elastyczny. Płatnik składek nie kontrolował czasu pracy wnioskodawczynie, nie sprawdzał czy każdego dnia była w pracy, ani kiedy zaczynała pracę i kiedy ją kończyła. Płatnik składek nie wie, na którą godzinę ubezpieczona chodziła do drugiej pracy. Płatnik składek nie sprawdzał codziennie, czy, kiedy i jak posprzątała wnioskodawczynie teren przed szpitalem, parkingi i chodnik w Szpitalu w B.. Wnioskodawczynie podpisywała listę obecności tylko raz w miesiącu. Płatnik składek **nie wie** czy odwołująca codziennie przychodziła do pracy. Płatnik składek, czasami, sprawdzał czy jest dobrze posprzątanym teren. Jak była potrzeba to sam też sprzątał, zbierał niedopałki papierosów. W tym czasie na tym samym terenie pracował też R. A., który głównie kosił trawę, która następnie była sprządana. R. A. przychodził około godz. 6.00 do pracy. R. A. nie widział, ani nie słyszał, aby płatnik kierował pracą odwołującej. R. A. widział nieraz jak skarżąca i płatnik, razem, sprząkali na terenie szpitala w godzinach 6.00-8.00. Wnioskodawczynie nie wie, jak dużą powierzchnię miała do sprząkania.

(zeznania płatnika składek e-protokół rozprawy . z dn. 16.02.2021 r.: 00:07:42-00:39:35 w zw. z 01:29:30, zeznania wnioskodawczynie e-prot. z 16.02.2022 r.: 00:42:59-00:59:28 w zw. z 01:28:33, zeznania świadka A. I. e-prot. z 16.02.2022 r.: 01:12:50, zeznania świadka R. A. e-prot. z 16.02.2022 r.: 01:03:06-01:11:14)

R. A. pobiera emeryturę od 2007 r. U płatnika pracował do końca 2021 r. R. A. codziennie podpisywał listę obecności u płatnika, która była w pakamerze. R. A. miał klucz do tego pomieszczenia.

(zeznania świadka R. A. e-prot. z 16.02.2022 r.: 01:03:06-01:11:14)

Przed zatrudnieniem wnioskodawczynie płatnik sam sprzątał. Pomagał mu czasem nieodpłatnie także brat – ojciec wnioskodawczynie, który także wykonywał różne usługi na rzecz szpitala. Płatnik za sprząkanie terenu w/w szpitala w B. uzyskiwał wynagrodzenie miesięczne w wysokości 6000 zł zimą, a w pozostałym okresie 5500 zł miesięcznie. Płatnik składek sam kupował piach, sól, kosiarki. Płatnik składek korzystał z usług zewnętrznego biura księgowego – płacił za te usługi 120 zł. R. A. płatnik wypłacał wynagrodzenie w wysokości 530 zł miesięcznie. W maju i czerwcu 2021 r. płatnik dodatkowo dorabiał malując w szpitalu interię. W lipcu 2021 r. płatnik składek przeszedł na emeryturę.

(zeznania płatnika składek e-prot. z 16.02.2021 r.: 00:07:42-00:39:35 w zw. z 01:29:30)

Płatnik składek utworzył dla wnioskodawczynie akta osobowe, listy płac, na których odwołująca poświadczyła własnoręcznym podpisem wypłatę wynagrodzenia, a także ewidencję czasu pracy za maj i czerwiec 2021 r. i kartę wynagrodzeń roczną za rok 2021.

(okoliczności niesporne, a nadto załączone akta osobowe, ewidencja k. 22, listy płac k. 28, karta wynagrodzeń k. 56)

Płatnik składek zgłosił wnioskodawczynie 7.05.2021 r. do pracowniczych ubezpieczeń społecznych od 1.05.2021 r. i złożył dokumenty rozliczeniowe, w których wykazał pełny wymiar czasu pracy za miesiące maj – lipiec 2021 r. Płatnik obliczył i rozliczył składki na ubezpieczenia społeczne od miesięcznych podstaw ich wymiaru: maj 2021 r. 2800 zł, czerwiec 2021 r. 1400 zł i lipiec 2021 r. 0,00 zł. Ponadto płatnik wykazał za ubezpieczoną wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy z powodu choroby ze środków pracodawcy od 16.06.2021 r. do 18.07.2021 r. oraz zasiłek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego od 19.07.2021 r. do 31.07.2021 r.

(okoliczności niesporne, a nadto dokument (...) P (...) k. 33-34)

Z karty ciąży wynika, że odwołująca ostatnią miesięczkę miała 29.03.2021 r., a termin porodu ustalono na 27.12.2021 r. Stan ciąży został potwierdzony u wnioskodawczynie, badaniem **ginekologicznym 4.05.2021 r.** W czasie tego badania odnotowano, że wcześniej odwołująca wykonała test ciążyowy, który dał wynik pozytywny.

(karta ciąży k. 18, historia choroby k. 171)

Wnioskodawczynie stała się niezdolna do pracy z powodu choroby w okresie ciąży od 16.06.2021 r. w związku z krwawieniem i od tego dnia przebywała na nieprzerwanym zwolnieniu lekarskim do 15.09.2021 r. z powodu zagrożenia poronieniem ciąży.

(okoliczność niesporna, a nadto dokumentacja medyczna k. 9-14, 16, 84-90, 93-135, 138-144, 147-167, 171)

Wnioskodawczynie urodziła bliźnięta w dn. 7.12.2021 r. – syna i córkę.

(zeznania wnioskodawczynie e-prot. z 16.02.2022 r.: 00:42:59-00:59:28 w zw. z 01:28:33)

W okresie niezdolności do pracy wnioskodawczynie, **płatnik składek nie zatrudnił, ani nie zaangażował, nikogo, na miejsce odwołującej się.**

(okoliczność niesporna)

Płatnik składek uzyskał w 2020 r. przychody w wysokości 199965,78 zł.

W 2021 r. płatnik uzyskał przychody w wysokości 173081 zł, przy czym w kwietniu 2021 r. jego przychód wyniósł 13514 zł, a w maju 14225 zł, w czerwcu 11575 zł, w lipcu 17375 zł.

(przychody płatnika k. 50-55)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony, a i Sąd nie znalazł z urzędu żadnych przyczyn by podważyć ich wartość dowodową.

Sąd odmówił wiary zeznaniom płatnika i ubezpieczonej na okoliczność świadczenia przez wnioskodawczynię - pracy - w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy, albowiem, w świetle zebranego materiału dowodowego, w tym także zeznań świadka R. A. i A. I., ubezpieczona nie wykonywała czynności, w spornym okresie, w ramach podporządkowania pracowniczego, względem płatnika składek. Sąd nie przeczy, że wnioskodawczynie mogła, pewne czynności, w badanym okresie, wykonywać u płatnika, ale nie robiła tego z pewnością pod kierownictwem i nadzorem płatnika, ani też nie była rozliczana w okresie pracy, z czasu wykonywania czynności, przez płatnika. Zarówno płatnik, jak i wnioskodawczynie, przyznali, że płatnik nie kontrolował pracy wnioskodawczynie, nie sprawdzał czy była obecna codziennie w pracy, ani w jakich godzinach, ani też na bieżąco nie wydawał jej żadnych poleceń i nie sprawdzał ilości i jakości wykonanej pracy. Płatnik i wnioskodawczynie przyznali, że odwołująca tylko raz w miesiącu podpisywała listę obecności.

Z uwagi na powyższe, uznać też trzeba, że, w spornym okresie, brak było cechy podporządkowania typu pracowniczego skoro pracodawca nie odnotowywał w jakich dokładnie dniach i godzinach ubezpieczona miała świadczyć pracę, a listy obecności były uzupełniane, przez wnioskodawczynię, nie codziennie, ale raz w miesiącu. Sąd zważył przy tym, że w odróżnieniu od odwołującej się, druga osoba jako pracownik płatnika R. A., codziennie odnotowywał na listach obecności swoją obecność. Płatnik przyznał, zatem, że faktycznie nie rozliczał ubezpieczonej z czasu pracy, nie wiedział kiedy konkretnie rozpoczynała pracę, ile czasu ją danego dnia wykonywała, ani kiedy kończyła. Świadek R. A., co prawda zeznał, że widział jak wnioskodawczynie była z płatnikiem na terenie szpitala i razem sprząтали, ale zaprzeczył, aby był świadkiem wydawania poleceń, wskazówek czy rad przez płatnika składek, na bieżąco wnioskodawczynie.

Pod znakiem zapytania stoi też, czy istniała rzeczywista potrzeba zatrudnienia na umowę o pracę w pełnym wymiarze ubezpieczonej, jak również to, czy byłaby **w stanie będąc w ciąży** wykonywać nieprzerwanie od godziny 4.00 do

godziny 20.00 pracę **u dwóch pracodawców** u każdego w pełnym wymiarze czasu pracy. Niebagatelne jest i to, że **ani wcześniej, ani w czasie niezdolności do pracy wnioskodawczyni, płatnik nie zatrudnił nikogo** w charakterze sprzątaczkę w jego firmie. Ponadto Sąd zważył, że płatnikowi pomagał też brat, a ojciec wnioskodawczyni, który także świadczył usługi na rzecz szpitala.

Sąd nie dał wiary, że płatnik, jako bliska rodzina wnioskodawczyni, pozostając w bliskich relacjach z bratem, nie wiedział, w dacie zawierania spornej umowy, o tym, że wnioskodawczyni jest w ciąży, tym bardziej, że z analizy dokumentacji medycznej wynika, że odwołująca się, wiedziała o ciąży, zanim zawarła sporną umowę z płatnikiem, skoro ostatnią miesiączkę miała 29.03.2021 r. i wykonała test ciążowy przed pierwszym badaniem ginekologicznym, które potwierdziło stan ciąży. Wnioskodawczyni miała już jedno dziecko na pewno знаła wczesne symptomy ciąży.

Poza sporem pozostaje, że **wnioskodawczyni była zatrudniona u innego płatnika za najniższym miesięcznym wynagrodzeniem**. Zdaniem Sądu, wiedząc, że jest w ciąży wnioskodawczyni i płatnik postanowili zawrzeć umowę o pracę, aby stworzyć dodatkowy tytuł dla odwołującej do ubezpieczenia i w ten sposób zwiększyć podstawę wymiaru składek, celem uzyskania wyższych świadczeń w związku z ciążą i rychłym spodziewanym macierzyństwem skarżącej, doskonale wiedząc, że obciążenie płatnika będzie z tego tytułu relatywnie krótkie.

Podkreślić należy, że oczywiście, sam stan ciąży ubezpieczonej, nie był przeszkodą do zatrudnienia jej na umowę o pracę, zwłaszcza, że posiadała orzeczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do wykonywania u płatnika pracy sprzątaczkę. Jednakże, stan ciąży nie byłby przeszkodą do zatrudnienia pracowniczego skarżącej, pod tym wyłącznie warunkiem, że wykonywałaby ona umówioną rodzajowo pracę na podstawie umowy w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy – tymczasem postępowanie dowodowe, przeprowadzone w niniejszej sprawie, jednoznacznie wykazało, że ubezpieczona nie pozostawała w podporządkowaniu pracowniczemu względem płatnika, który nie kierował, ani nie nadzorował jej pracą, nie przydzielał jej bieżących zadań, ani nie rozliczał jej z ich wykonania, jak również nie kontrolował czasu pracy ubezpieczonej, skoro zupełnie nie interesował się czy i o której rozpoczęła pracę i kiedy ją zakończyła.

Z pewnością, wobec ww. faktów i braku ewidencji czasu pracy, prowadzonej dla ubezpieczonej, płatnik nie rozliczał wnioskodawczyni z czasu aktywności, zaś samo prowadzenie list obecności nie jest tożsame z prowadzeniem ewidencji czasu pracy - pracownika.

Przedstawione, zatem, dokumenty w postaci w szczególności listy obecności, umowy o pracę z akt osobowych nie stanowią dowodów faktycznego wykonywania przez wnioskodawczynię pracy w spornym okresie, a jedynie są potwierdzeniem ich formalnego sporządzenia. Fakt formalnego sporządzenia wskazanej wyżej dokumentacji, miał na celu skonstruowanie okoliczności faktycznych świadczących o pozostawianiu ubezpieczonej w stosunku pracy z płatnika, a w konsekwencji o podleganiu pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią **art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1** ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz.423) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Definicja pracownika, na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art.22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Zgodnie z **art.22§1 k.p.** przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych.

Stosunek pracy wyróżnia się:

- 1) koniecznością osobistego wykonania pracy,
- 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy,
- 3) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy
- 4) i na jego ryzyko,
- 5) odpłatnością pracy.

W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Nawiązanie stosunku pracy, skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987).

Sam fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna.

Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu Najwyższego, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdzono, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

W przedmiotowej sprawie, organ rentowy stanął na stanowisku, że umowa o pracę i zgłoszenie do ubezpieczeń, były czynnościami pozornymi dokonany jedynie celem uzyskania tytułu do ubezpieczeń i skorzystania z wyższych świadczeń przez wnioskodawczynię.

W ocenie Sądu, analiza, zebranego w sprawie materiału dowodowego, prowadzi do wniosku, że ubezpieczona nie wykonywała pracy na rzecz ww. płatnika na podstawie umowy o pracę w reżimie podporządkowania pracowniczego co wyklucza przyjęcie, że strony spornej umowy łączył stosunek pracy.

Zdaniem Sądu, analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, prowadzi do wniosku, że wnioskodawczyni, w spornym okresie aktywności wykonała pewne czynności na rzecz płatnika składek. Należało jednak zważyć, czy przy uwzględnieniu całokształtu treści stosunku prawnego realizowanego przez strony, czynności były świadczone w ramach - zatrudnienia pracowniczego.

Zdaniem Sądu Okręgowego, elementem charakterystycznym umowy o pracę, którego analizowany stosunek prawny na pewno nie zawierał, jest wykonywanie pracy w ramach podporządkowania pracowniczego i pod kierownictwem pracodawcy. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza, aby płatnik kierował aktywnością wnioskodawczyni, w szczególności, aby wskazywał na konkretne bieżące zadania do realizacji, związane z powierzonym stanowiskiem, które by modyfikowali biorąc pod uwagę ilość i wyniki pracy dotychczas wykonanej. Jest to istotne, jeżeli uwzględni się, że zatrudnienie pracownicze odwołuje się do staranności, a nie rezultatu. Ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, także, aby płatnik składek wydawał polecenia, co do bieżącego wykonywania pracy przez ubezpieczoną. Wobec tego, nie można uznać, że płatnik kierował i nadzorował pracę ubezpieczonej.

Podkreślić również należy, że płatnik nie prowadził ewidencji czasu pracy wnioskodawczyni – mimo, że taki obowiązek spoczywa na - pracodawcy - niezależnie od prowadzenia listy obecności, co także świadczy o tym, że zawarta między stronami umowa miała głównie na celu ominięcie przepisów prawa i uzyskanie przez wnioskodawczynię świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W szczególności Sąd zważył, że strony spornej umowy zgodnie przyznały, że wnioskodawczyni podpisywała listy - **tylko raz w miesiącu**.

Z pewnością, w świetle złożonych zeznań stron spornej umowy, płatnik składek nie kontrolował czasu pracy wnioskodawczyni, a ubezpieczona nie informowała płatnika o rozpoczęciu i o zakończeniu pracy. W n/n sprawie nie ma żadnych dowodów na to, że płatnik rozliczał wnioskodawczynię z wykonanej pracy, a ponadto powyższą okoliczność zresztą wprost przyznał płatnik przed Sądem

Po stronie płatnika nie wystąpiły też żadne racjonalne powody organizacyjne, czy tym bardziej ekonomiczne, aby zatrudnić wnioskodawczynię w pełnym wymiarze za wynagrodzeniem 2800 zł miesięcznie. Oczywiście, w niniejszym postępowaniu, nie jest rolą ani organu rentowego, ani Sądu, oceniać sposób organizacji czy funkcjonowania płatnika, ale niemniej jednak należy przyjmować, że zachowania podmiotu uczestniczącego w obrocie gospodarczym w celu zarobkowym są racjonalne ekonomicznie. W niniejszym postępowaniu pracodawca nie wykazał, że zatrudnienie wnioskodawczyni na podstawie umowy o pracę było uzasadnione. Zdaniem Sądu, zawarcie przez płatnika umowy o pracę z ubezpieczoną nie było ekonomicznie uzasadnione z jego punktu widzenia, gdyż musiał on ponieść koszt, na które tak naprawdę nie było go stać jeśli zważyć jaką kwotę sam otrzymywał za utrzymanie porządku od szpitala, jaką kwotę wypłacał R. A. i jakie koszty ponosił za korzystanie z usług zewnętrznej firmy świadczącej usługi księgowości. Ponadto płatnik nie tylko ponosił koszty związane z wynagrodzeniem wnioskodawczyni, ale również z odprowadzeniem stosownych składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. O braku rzeczywistej potrzeby zatrudnienia wnioskodawczyni na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, świadczy i to, że płatnik składek nie zdecydował się zatrudnić pracownika na czas nieobecności wnioskodawczyni w pracy, ale nadal – tak, jak dotychczas, sam sprzątał teren w czym zresztą pomagał mu jego brat, a ojciec wnioskodawczyni, i było to całkowicie wystarczające.

Sposób działania płatnika był, zatem, sprzeczny z logiką jaka powinna towarzyszyć przedsiębiorcy tym bardziej, że z pracy odwołującej nie odnosiłby żadnej korzyści, gdyż generowałaby ona dla niego jedynie koszty.

W konkluzji powyższego, Sąd przyjął, że okoliczności przedmiotowej sprawy, nie pozwalają na uznanie, że skarżąca faktycznie wykonywała pracę zgodną z treścią zawartej umowy o pracę.

Wskazać należy, że stosownie do treści art. 83 k.c. pozornosc podpisanej przez strony umowy o pracę nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości. Zgodnie z przywołanym przepisem nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. W judykaturze podkreśla się, że aby umowa o pracę została uznana za pozorną, zgodnie z dyspozycją art. 83 § 1 k.c. konieczne jest spełnienie łącznie trzech elementów: oświadczenie woli musi być

złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru. Złożenie oświadczenia woli dla pozoru oznacza, że osoba składająca oświadczenie nie chce, aby powstały jego skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. W przypadku pozorności umowy o pracę zamiarem stron nie byłoby, więc faktyczne nawiązane stosunku pracy, a w konsekwencji jej wykonywanie (vide: wyrok SA w Gdańsku z 13.01.2016 r., III AUa 567/15, LEX 1998962).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie pozostawia żadnych wątpliwości, co do tego, że rzeczywistym i wyłączonym celem stron, nie była realizacja postanowień podpisanej umowy, lecz uzyskanie pożądanego przez wnioskodawczynię dodatkowego tytułu do ubezpieczenia społecznego.

Głównym celem zawarcia umowy o pracę, winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Wprawdzie płatnik składek założył akta osobowe, ubezpieczona podpisała listy płac, a także listy obecności, to jednak w ocenie Sądu dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

W tym miejscu, Sąd pragnie wskazać, że podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Stosunek pracy jest bowiem stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. W sytuacji, gdy strony nie pozostają faktycznie związane stosunkiem pracy, nie można mówić o fakcie podlegania pracowniczym ubezpieczeniom społecznym. Natomiast sam fakt wykonywania za wynagrodzeniem określonego rodzaju czynności przez jedną ze stron na rzecz drugiej w zależności od cech danego stosunku prawnego, co do zasady może zostać zakwalifikowany, jako umowa o dzieło, umowa zlecenia lub też umowa o świadczenie usług, o której mowa w art.750 k.c. wobec której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ocena, z jakim faktycznie stosunkiem prawnym, mamy do czynienia, na gruncie przedmiotowej sprawy, pozostaje, jednak, poza zakresem rozważań Sądu Okręgowego, albowiem przedmiotem zaskarżonej decyzji, była wyłącznie umowa o pracę.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, wynika, że umowa, nazwana umową o pracę, nawet jeśli w jakimś zakresie była realizowana przez skarżącą, to z pewnością nie była ona przez nią wykonywana - w reżimie stosunku pracy. Nawiązanie, bowiem, stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do osobistego wykonywania pracy w reżimie podporządkowania pracowniczego pracodawcy i zobowiązanie pracodawcy do przyjmowania świadczonej rodzajowo umówionej pracy nie zostało wykazane. Ponadto wątpliwe jest by wnioskodawczyni pracując u innego płatnika w pełnym wymiarze czasu pracy byłaby w stanie u zainteresowanego pracować od godziny 4.00, następnie stawić się do pracy w Metaloplastyce (...) o 8.50, gdzie przez kolejne 8 godzin pracowałyby bez przerwy, a następnie ponownie wracałyby do pracy u płatnika aby dopracować każdego dnia do pełnego wymiaru czasu pracy. Nie jest też wiarygodne, że byłaby w stanie godzić obowiązki rodzinne i rodzicielskie wobec starszej córki, skoro jej mąż pracował jako pracownik ochrony nieraz po 24 godziny na dobę. Sąd nie dał wiary, że wnioskodawczyni, będąc jak się okazało w ciąży bliźniaczej, która bardzo szybko stała się ciężą zagrożoną byłaby zdolna do tak wielkiego wysiłku fizycznego i psychicznego. Z całą pewnością, odwołująca się, na początku maja wiedziała o ciąży, więc takie zachowanie, żeby od godziny 4.00 stawać w pracy fizycznej u płatnika i pracować bez przerwy do 20.00 byłoby nieracjonalne i wielce ryzykowne. Sąd uznał, że, w świetle wszystkich okoliczności, wnioskodawczyni wykonała jakieś czynności sprzątające w firmie płatnika, **ale nie w ramach reżimu pracowniczego zatrudnienia** i nie w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powyższe rozważania, jednoznacznie, wskazują, że zawarta umowa o pracę i sposób jej realizacji, **nie odpowiada treści art.22 k.p.**, wobec czego zaskarżona decyzja odpowiada prawu.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy, na podstawie art.477¹§1 k.p.c., w punkcie 1 sentencji wyroku oddalił odwołanie.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.), zasadzając od płatnika składek oraz od odwołującej po 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego organu rentowego, jako strony w całości wygrywającej niniejszy proces.

A.P.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć radcy prawnemu M. K. za pośrednictwem PORTALU INFORMACYJNEGO